 ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА АКТИВНОСТИТЕ на Сектор за внатрешна ревизија	РЕ Бр.1/ 2013
	Дата 31.01.2013
	Верзија: 01
	Страна 1 од 14

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
Период од 01.01.2012 до 31.12.2012
за активности на Сектор за внатрешна ревизија

Обврска за изготвување: Сектор за внатрешна ревизија	Усвоено од : Надзорен Одбор
Одговорен: Главен ревизор Гордана Лазаревска	Одобрил: Председател на Надзорен одбор Мр. Сава Далбоков

Согласно член 97 од Законот за банки, како и согласно член 49 од Статутот на Банката, Сектор за внатрешна ревизија е должна за своето работење да изработи полугодишен и годишен извештај, и на Надзорниот одбор на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје, му предлага да го усвои следниот.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Сектор Секторот за внатрешна ревизија на
ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје
од 01.01.2012 до 31.12.2012 година

Сектор за внатрешна ревизија (ИАД) на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје, согласно усвоените акти за регулирање на своите активности - Политики, Процедури и Годишен план за работа, во текот на 2012 година вршеше ревизии на правилноста и ажурноста во работењето, на усогласеноста на важечките акти на Банката со Законот за Банки, Одлуките на Супервизијата на НБРМ од различни аспекти на работење, Супервизорските циркулари од НБРМ, Ревизорските стандарди за внатрешна ревизија, како и Групациските стандарди.

Сектор за внатрешна ревизија ја предложи, Одборот за ревизија ја прифати а Надзорниот Одбор го усвоји Годишниот План за активности на Сектор за внатрешна ревизија.

Годишниот план за 2012 година е усогласен со Групацискиот Годишен план кој се заснива на Ревизорската мапа според Групациските стандарди. Во рамките на планот опфатена е детална поделба на активности по особа на дневна основа.

1. Сумарна информација во однос на наодите на ИАД за период 01.01.2012 – 31.12.2012

Врз основа на извршените поединечни ревизии во 2012 година, од изведените ревизорски докази врз основа на контрола на репрезентативен примерок на ревидираниот материјал избран по случаен избор од сите ревидирани процеси, Внатрешната ревизија го потврдува стекнатото разумно убедување дека интерните контролни системи се делумно на задоволително ниво во правец на минимизирање на сите типови ризици, а за утврдените слабости во системот на интерни контроли потребни се континуирани надградби и подобрувања.

Дел од отстапувања, пропусти или неусогласености констатирани од страна на Сектор за Внатрешна ревизија, се надминати уште во текот на вршењето на ревизиите, а за останатите се дадени препораки и рокови за нивно корегирање или усогласување.

Во наведениот период, ИАД откри значителни и сериозни недостатоци во врска со ревизии за "Дозволено и недозволено пречекорување на трансакциски сметки" и "Депозит - нов модул", соодветно. За првата ревизија, мерките беа спроведени заклучно со 31.12.2012 година, а сега се работи на подобрување на процесот. За депозитно работење беше формиран проектен тим, кој треба да ги реши сите проблеми и слабости (тековен процес).

2. Подготвени и доставени извештаи за усвојување или разгледување од страна на НО

Во периодот на 2012 година, Сектор за внатрешна ревизија ги изготви и достави на усвојување или разгледување до Надзорниот одбор на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје:

1. Годишен извештај за работењето на ИАД во периодот од 01.01.2011 до 31.12.2011 година (Годишен извештај за 2011 година, кумулатив од 1 до 4 квартал).
2. Извештај за работењето на ИАД од 01.01.2012 до 31.03.2012 година – прв квартал со статус на препораки
3. Полугодишен извештај 01-06,2012 (кумулатив 01-06)- со статус на препораки
4. Извештај за работењето на ИАД од 01.07.2012 до 30.09.2012 година – трет квартал, со статус на препораки

5. Извештај за спроведена ревизија за респонзивноста на Банката согласно Меморандумот бр.3230 на НБРМ - точка 3, заедно со мислењето на Одборот за ревизија (интегритет на податоци во КА образецот) до 30,06,2013
6. Извештај за спроведена ревизија за респонзивноста на Банката согласно Меморандумот бр.3230 на НБРМ - точка 1, заедно со мислењето на Одборот за ревизија (воведување на Матрица за оштетување) до 30,09,2013.
7. Вонредна ревизија експозитура Лептокарија –грабеж.
8. Вонредна ревизија Весна Димоска – картично работење
9. Вонредна ревизија - Марјанчо Стојановски – одобрување на кредит
10. Вонредна ревизија Б. Јовановска – интернал фразд (измама).....
11. Вонредна ревизија Б. Јовановска – интернал фразд (измама)-дополнување
12. Процедура за ревизија на ИС
13. Усвојување на Прирачник за работа на ААБ

Дополнително Интерната ревизија спроведе:

12. Превод на сите извештаи за ААБ
13. презентирање, запознавање и workshop за воведување на нов групациски Rulebook
14. Координација при ревизијата на НБРМ за управување на кредитен ризик и follow-up на претходната ревизија од 2010
15. Координација при ревизијата со НБРМ за усогласеност како и девизно работење.
16. Координација со Групациската Интерна ревизија

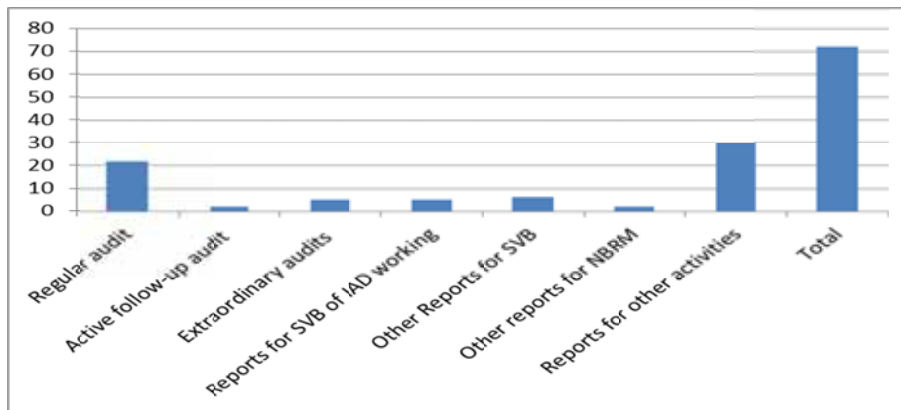
Извршени ревизии и спроведени други активности на Сектор :

Сектор за Внатрешна ревизија во текот на 2012 година изготви вкупно 72 извештаја за спроведени ревизии и други активности.

Во 2012 беа изготвени следните извештаи:

Во Прилог 1 се дадени деталните информации.

Редовни ревизии	22
Повторна активна ревизија	2
Вонредни ревизии (4 вонредни и едно дополнување)	5
Извештаи за работењето на Сектор за НО (квартални, полугодишен, годишен),	5
<u>Други извештаи за НО:</u>	
Драфт Годишен план за 2013	
Драфт Стратегиски план за 3 години	
Методологија за утврдување и оценка на ризик	6
Процедура за ИС ревизија	
Одобрување на Упатството за работа на ААБ	
Драфт верзија на Групацискиот Rulebook	
Други извештаи	2
Извештаи за извршени други активности, координација и подршка, на регулаторот, екстерни ревизори и др. активности	30
Вкупно	72

- ✓ Во текот на првото полугодие од 2012 година во Банката го доби Меморандумот бр 3230 од НБРМ за мерки кои банката треба да ги спроведе до 30,06,2012 и до 30,09,2012, а внатрешната ревизија треба истите да ги ревидира, за тоа да го извести Одборот за ревизија и заедно со нивното мислење да го достави Извештајот до НБРМ.
- ✓ ИАД подготви информација, даде одговор и информираше за респонзивноста на Банката во однос на добиените Наоди препораки и мерки во рамките на добиените рокови.
- ✓ Во редовна координација во наведениата Супервизорска контроли вршеше Главниот ревизор на Внатрешната ревизија при што беше во постојана комуникација, подготовка или комплетирање на дел од материјалите.

Главниот ревизор на Сектор за Внатрешна ревизија редовно учествуваше на седниците на Управниот одбор односно Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

Исто така беше одржана една седница на ААБ со која беа опфатени сите редовни, повторни и вонредни ревизии од 01.01.2012 до 30.06.2012.

- Пединечните извештаи за извршените ревизии беа доставувани до членовите на Управен одбор, како и до Директорите на органозационите делови кои беа предмет на ревизија.
- До Управниот одбор беа доставувани и извештаи за други активности на Сектор.
- Годишниот извештај за 2011, полугодишен извештај и квартални извештаи за 2012 беа доставени од ИАД до Управниот одбор, Надзорниот Одбор и Одборот за ревизија.

Согласно Законот за Банки ИАД го доставува Годишниот извештај за работењето на Сектор за внатрешна ревизија за 2012 година со следниве податоци:

- ❖ Опис на извршените ревизии
- ❖ Оценка на адекватноста и ефикасноста на системите на интерната контрола
- ❖ Наоди и предложени мерки на Сектор за внатрешна ревизија;
- ❖ Ниво и оценка на спроведените мерки на реализација на дадени препораки од страна на Сектор за внатрешна ревизија;
- ❖ Оценка за реализација на поставените цели со Годишниот План за работа на Сектор за внатрешна ревизија;
- ❖ Планирано и употребено време за извршување на ревизиите и причини за евентуални значителни отстапувања од планираното со планот;
- ❖ Планиран и Реализиран буџет
- ❖ Вонредни ревизии
- ❖ Известување за останати извршени активности:

❖ Опис на извршените ревизии

Во однос на извршените ревизии, Сектор детален опис на спроведувањето на истите даде во поединечните Извештаи. Сите редовни ревизии се извршени во согласност со Годишниот план, врз основа на основните принципи на внатрешната ревизија, и врз основа на општата процедура и методологијата ориентирана кон ризиците за работење, за кои се уште не постои матрица за

класификација на ризиците, туку истата се спроведува врз основа на оценка на ризиците според искуството, како и имајќи во предвид неколку фактори:

- ✓ Организациона Шема со одредени суштински измени во работењето на некој нови организациони делови - ревизија во истите
- ✓ Општо знаењето на вработените, нивната едуцираност, искуство, и вештини
- ✓ Повторни ревизии во сегментите каде што се утврдени значајни пропусти при претходните ревизии
- ✓ Времето поминато од претходната ревизија
- ✓ Оценката на адекватноста на Интернетите контроли
- ✓ Оценка на адекватноста на Информативниот Систем
- ✓ Опкружувањето- општо и на макроекономски план
- ✓ Извештаи за покажаната респонзивност на Банката во однос на барањата и препораките на НБРМ

❖ **Оценка на адекватноста и ефикасноста на системите на интерната контрола**

Сектор за внатрешна ревизија при евалуација на адекватноста и ефикасноста на системот на интерна контрола во ревидираните процеси и активности во текот на 2012 година, се раководеше од најзначајните компоненти и цели на системи на интерната контрола и тоа:

- ✓ Дали ревидираните процеси или активности се регулирани со интернетите акти – политики и процедури, и колку и дали истите се во согласност со Законската регулатива и деловната политика на банката.
- ✓ Дали е имплементирана адекватна поделба на должности, овластувања и одговорности на вработените во организационите единици на банката, со цел минимизирање на ризик од намерни или ненамерни грешки и злоупотреби, како и на начин на кој се обезбедува ефикасна контрола на управување со ризик
- ✓ Дали е имплементиран ефикасен систем на комуникација на различни нивоа со цел за целосно, соодветно и точно разбирање и примена на политиките и процедурите во секојдневните задачи и одговорности;
- ✓ Дали вградените системски контроли во апликативните решенија за работа се доволни (сигурни и безбедни) за да се спречат намерни и ненамерни грешки и злоупотреби и доволно ефикасни за да се минимизираат ризиците во работењето.
- ✓ Дали системот на интерната контрола во Банката, овозможува препознавање и проценка на значајните ризици на кои е изложена Банката,

Оценка на Сектор за внатрешна ревизија:

Врз основа на извршените поединечни ревизии во текот на 2012 година, внатрешната ревизија го потврдува стекнатото разумно уверување дека дел на системите на интерната контрола во Банката не се во целост во сите сегменти на работењето на Банката, адекватно имплементирани во насока на минимизирање на сите типови на ризици карактеристични за банкарското работење на Банката во целина.

❖ **Во текот на ревизиите резултатите покажаа делумна задоволителност со оглед на фактот што**

- ✓ дел од интернетите акти сеуште не беа донесени
- ✓ дел од поделбите на должностите во рамките на новата организациона шема беа во фаза на имплементирање.
- ✓ планираниот начин на воспоставување на поефикасен систем на комуникација и информациониот систем е во процес на унапредување.
- ✓ Донесена е нова организациона шема
- ✓ Значаен дел сеуште не е автоматизиран или е автоматизиран делумно. Нова ИТ стратегија беше донесена, односно мигрирањето на ИБИС е планирано да биде завршено во 2015.
- ✓ Во дел од процесите не постојата или постојат делумни системски контроли
- ✓ Системите на интерната контрола само делумно овозможуваат препознавање на различни ризици во рамките на деловните процеси на Банката.
- ✓ Нецелосна адекватност на поставеноста на ИТ системите оневозможува адекватно пратење и контрола на ИТ администраторите и нивните постапки како лица со големи привилегии (максималем ангажман за обезбедување на истото до миграција на нов групациски систем ИБИС)

- ✓ утврдени сериозни пропусти во депозитното работење.

Идентификуваните слабости во системот на интерните контроли, се предмет на континуирани надградби и подобрувања согласно дадените препораки за нивно минимизирање.

Подобрувањето на системот на интерните контроли треба да се ориентира на:

- ✓ Поголема контрола во експозитурите од страна на раководителите, одговорните лица, координатор на експозитури.
- ✓ Ограничувања на дел од одобрените привилегии во работењето во апликациите.
- ✓ Континуирана обука и дообука на сите вработени.
- ✓ Зголемување на нивото на лична одговорност и посветеност на работата
- ✓ Континуирано унапредување на информативниот систем, доколку е исплативо со оглед на планот за миграција на ИБИС (со исклучок на регулаторните обврски)
- ✓ Обезбедување на поголема сигурност и интегритет на податоци добиени од систем (база на податоци)
- ✓ Континуирано ревидирање на Политиките, Процедурите, и Упатствата за работа- согласно позитивните законски прописи како и согласно усогласувањето со групациските стандарди.
- ✓ По нивното донесување придржување кон истите.

❖ Наоди и предложени мерки

Сите наоди и предложени мерки се дадени во поединечните извештаи доставени до соодветните Организациони делови како и до УО

Сектор исто така води регистар на наоди и предложени мерки со утврдени рокови и одговорни лица и за истите статусот на квартално ниво го доставува како информација до НО.

Значајни наоди во спроведените ревизии на ИАД

ИАД утврди значителни и сериозни недостатоци во ревизиите за “Дозволено и недозволено пречекорување на трансакциски сметки” и “Депозити-нов модул”, респективно.

Покрај претходно наведените наоди други значајни наоди согласно Групациските стандарди, во ревизиите кои ги спроведе Сектор за внатрешна ревизија во периодот од 01.01.2012 до 31.12.2012 не се идентификувани, како што се:

- наоди на интерната ревизија кои можат да имаат значајно влијание на капиталот и економските резултати на Банката
- наоди кои може значајно да влијаат на нето приходот (потенцијалот на загубата е поголем од 5% од консолидираниот капитал или 10% од буџетскиот нето приход)
- Бруто слабостите во интерните контроли или други причини кои може да се сметаат за критични од страна на внатрешната ревизија. ИКС (интерниот контролен систем) во сите сегменти не е целосно значаен и може да стане критичен доколку не се подобрува.
- Во ревидираната област (период од 01.01.2012 -31.12.2012 Сектор за внатрешна ревизија не пронајде значајна злоупотреба на законската регулатива

❖ Оценка на спроведените мерки на реализација на дадени препораки од страна на Сектор за внатрешна ревизија:

- Утврдените наоди од страна на Сектор за внатрешна ревизија беа прифатени од страна на Управниот одбор и Средниот Менаџмент на банката и во однос на предложените мерки, односно дадени препораки, предлози и сугестии, и беа превземани активности за нивно спроведување.
- Во голем дел од утврдените наоди и предложени мерки и препораки беа извршени усогласувања во текот на ревизијата.
- За останатите наоди и предложени мерки и дадени препораки, како одговор на изготвените извештаи кои се доставувани до Управниот одбор и менаџментот на организациони делови кои се контролирани, до Сектор за Внатрешна ревизија, од страна на директорите на контролираните организациони делови беа доставени известувања за спроведени усогласувања или за превземени мерки и активности.
- Сектор имајќи одредени објективни фактори во предвид инсистира и при спроведување на препораките да се даде приоритет на сегментите со поголем ризик кој се однесува на

профитабилноста, ликвидноста како и на усогласеноста со законската регулатива во работењето на банката.

- При крајот на 2012 отпочнато е со процес на имплементација апликација за Follow-up, за следење на дадените препораки од страна на Интерната ревизија, како и нивен статус

❖ Сектор води *Регистар за дадени препораки и нивна имплементација-статус (детален) – ПРИЛОГ 2 (наоди од 4-те квартали).*

- Агенда на значајност на ризиците

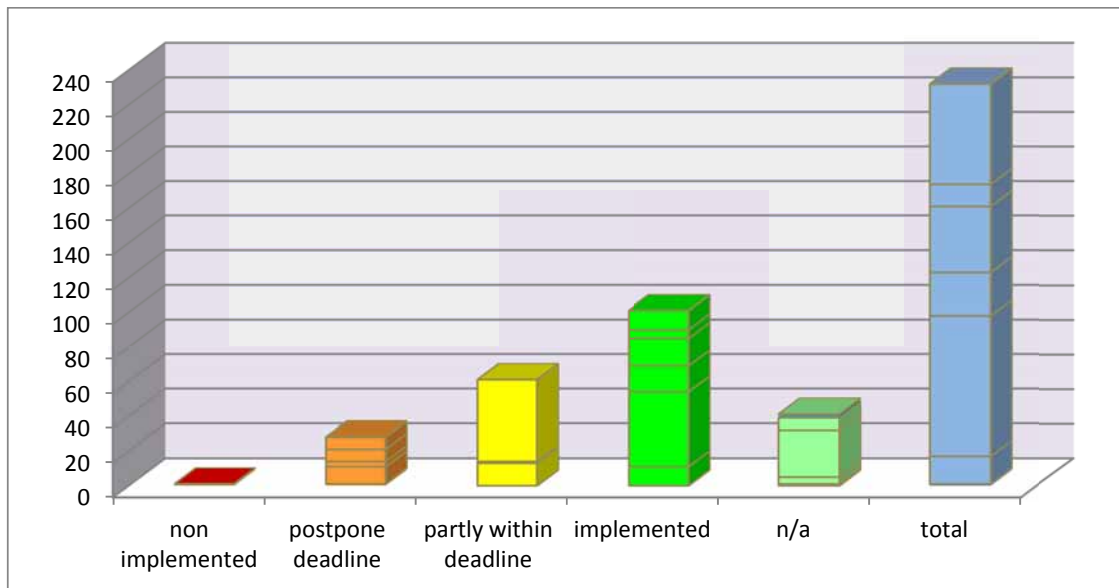
level of implementations	status
Started or not-started but not finished	Not finished -settled date is overdue-no agreement.
Started or not started but not finished	Not finished - postpone deadline with agreement
Partially finished within deadline, or in process but deadline is not reaching yet	Partially implemented but not finished -the deadline is not reached yet
Finished	Completed -implemented
N/A (because of the current changes in the organization chart and the new IT strategy)	Not applicable

- Статус на имплементација на препораки со 31.12.2012

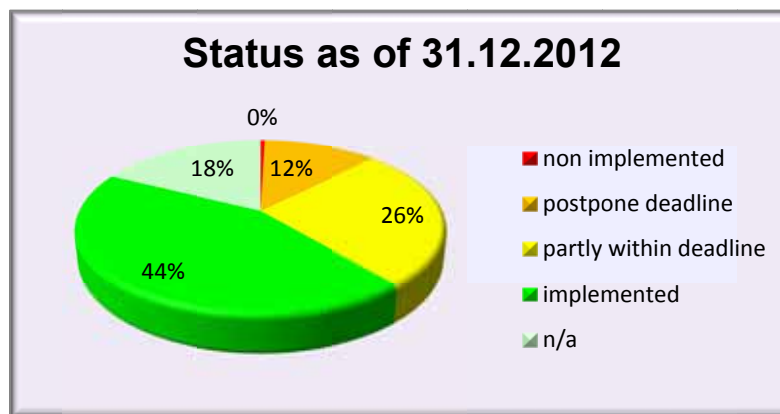
Period	non implemented	postpone deadline	partly within deadline	implemented	n/a	total
2009	0	0	0	0	1	1
2010	0	1	0	11	4	16
subtotal (2009-2010)	0	1	0	11	5	17
01.01 - 31.03.2011	1	1	0	2	6	10
01.04 - 30.06.2011	0	2	0	10	6	18
01.07 - 30.09.2011	0	2	0	7	0	9
01.10 - 31.12.2011	0	5	0	24	15	44
subtotal (2011)	1	10	0	43	27	81
subtotal (2009-2011)	1	11	0	54	32	98
01.01 - 30.03.2012	0	3	0	15	7	25
01.04 - 30.06.2012	0	7	13	16	2	38
01.07 - 30.09.2012	0	7	1	5	0	13
01.10 - 31.12.2012	0	0	47	11	0	58
subtotal (2012)	0	17	61	47	9	134
Total	1	28	61	101	41	232

Најголем дел од наодите со статус пролонгирани или N/A се резултат на:

- Приоритетно значење при имплементација е дадено од страна на препораките и мерките на НБРМ во Меморандумот во врска со кредитниот ризик
- Проблемите со надворешните услуги од ИТ компанијата која во многу случаеви е одговорна за решавање на истите (ова е една од причините зошто Банката го прекина договорот со ИТ компанијата и се насочи на самостојно развивање на БИС системот)
- Поради некои промени кои се направени во организационата структура и процеси, менувањето на одредени процедури ќе биде потребно да биде одложени или наодите се дефинирани како N/A.
- Спроведување на одредени препораки и мерки поради новата стратегија за ИТ се исто така одложени или утврдени како N/A.

- Процентуално учество на имплементираните препораки со 31.12.2012

- ✓ 1 наод (Ревизија за Ликвидносен ризик бр.06/2011) не е имплементиран и се однесува на неизготвена Процедура за работа на групата за дневна ликвидност;
- ✓ 12% од наодите се пролонгирани бидејќи претходно споменатите причини;
- ✓ 26% од наодите не ги имаат достигнато нивните крајни рокови, од кои 47 наоди се од четвртиот квартал и
- ✓ 44% од наодите се имплементирани и 18% се N/A, поради наведените причини.

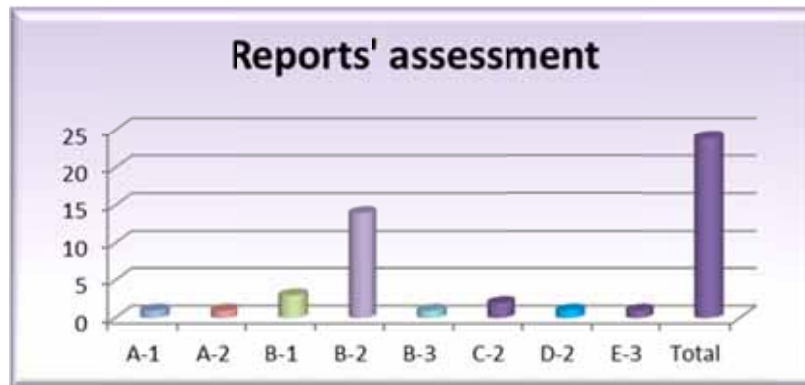
- Препораки со статус 31.12.2012 во однос на ниво на значајност

Period	High priority							Mid-level priority							Minor priority							Total
	2009	2010	2011	1Q 2012	2Q 2012	3Q 2012	4Q 2012	2009	2010	2011	1Q 2012	2Q 2012	3Q 2012	4Q 2012	2009	2010	2011	1Q 2012	2Q 2012	3Q 2012	4Q 2012	
Non implemented	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Postpone deadline	0	0	7	2	0	5	0	0	1	3	0	4	2	0	0	0	0	1	3	0	0	28
Partly within deadline	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	12	1	23	0	0	0	0	1	0	5	61
Implemented	0	10	35	4	5	3	7	0	1	7	6	4	2	4	0	0	1	5	7	0	0	101
NA	1	2	19	3	0	0	0	0	1	7	1	0	0	0	0	1	1	3	2	0	0	41
Total	1	12	62	9	5	8	26	0	3	17	7	20	5	27	0	1	2	9	13	0	5	232

- Оценка на сите спроведени редовни ревизии и активни follow up во 2012 година

	A-1	A-2	B-1	B-2	B-3	C-2	D-2	E-3	Total
1Q 2012	1	/	1	5	/	1	/	/	8
2Q 2012	/	/	/	2	1	/	1	/	4
3Q 2012	/	1	/	/	/	1	/	/	2
4Q 2012	/	/	2	7	/	/	/	1	10
Total	1	1	3	14	1	2	1	1	24

❖ Оценка за реализација на поставените цели со Годишниот План за работа на Сектор за внатрешна ревизија

Годишниот план за 2012 не беше ревидиран, како што вообичаено се прави, иако битни промени се сличича во 2012 (промени во ИТ стратегијата, промени во организационата шема и во бизнис процесите, прекинување на работниот однос на еден вработен во ИАД, две големи ревизии во согласност со барањата на НБРМ, други консултативни и информативни активности)

Годишен план не беше ревидиран поради очекувањата за брзо вработување на нов искусен ревизор и врз основа на нејзиното/неговото искуство и знаење беше планирано да се ревидира Планот. Но тоа не се случи поради новата политика за интерни огласи за вработување во Банката. Интерен оглас за вработување на внатрешен ревизор имаше во Септември. Оваа позиција беше пополнета во втората половина на Ноември и вработената е со суштинско познавање на банкарското работење во Експозитура, но без ревизорско знаење, така што дополнителни тренинзи и беа потребни.

Сектор цени дека основните поставени цели со Годишниот план за 2012 година на Сектор се остварени имајќи го во предвид основниот методолошки пристап во работењето на Сектор ориентираноста кон ризици. (со искуствена оценка на истите - имајќи ги во предвид факторите кои влјаат на истите.)

Иако Годишен план за 2012 не беше ревидиран сите значајни околности беа поентирани во Полугодишниот извештај и во извештајот за третиот квартал (на Одборот за ревизија и НО состаноците)

- ❖ Како резултат на тоа активностите од Годишниот план за 2012 се делумно реализирани:
  - Вкупно планирани денови за редовни ревизии се 627
  - Вкупно планирани и спроведени денови за ревизии се 269
  - Вкупно планирани но неспроведени денови за ревизии се 358
  - Процентот на реализација на планот е 43%

Причините за планираните, но не спроведени ревизии:

- Горѓи Јанчовски ја напушти Банката на 30.05.2012, така што планираните 136 дена за ревизии не беа спроведени од негова страна од кои:
  - **109 дена** беа планиранио за ревизии кои требаше да бидат спроведени од негова страна

- 27 дена кои беа планирани за него беа превземени од другите ревизори (т.е. тие се земени во предвид во вкупните планирани денови за редовни ревизии)
- **45 дена** планирани за ревизии не се искористени поради промените во Организациската шема и процесите
- Некои од ревизиите кои се однесуваат за ИТ (**планирани 34 дена**) не се спроведени поради следниве причини:
  - нова ИТ стратегија и мигрирање на ИБИС – Групациски софтвер и хадвер
  - планот за обнова и континуитет во работењето поради промена на алтернативна локацијата
  - оптиматизација и миграција од 3 на 1 сервер спроведено од компанија Семос. Миграцијата на еден сервер е пролонгирана за првиот квартал од 2013.
- **114 дена** кои беа планирани за ревизии во 2012 и **40 дена** кои беа планирани за ревизии заедно со Ѓорѓи Јанчовски (овие ревизии ќе бидат земени во предвид во планот за 2013) и
- **16 дена** беа планирани за Стрес тест ревизијата, но во 2012 беше спроведена follow-up ревизија на истото.

❖ **Планирано и употребено време за извршување на ревизиите и причини за евентуалните значајни отстапувања од планираното со Планот**

Планираните денови за 4 ревизори не беа остварени во 2012 поради следните причини:

- Ангажманите за вонредните ревизии значајно го надминаа планираното време, особено ревизијата за интерната измама која беше продолжена за ревидирање на подолг период од работењето на Б.Ј., по барање на НО.
  - Некои од другите ревизори спроведоа неколку ревизии кои беа планирани за Ѓорѓи Јанчовски
  - Зголемен ангажман во споредба со планираниот во врска со респонзивноста на Банката во врска со наодите на НБРМ (*две детални ревизии за кредитен ризик – КА извештај и Депозити-нов модул беа спроведени врз база на барањата на НБРМ*)
  - ИАД стави акцент на ревизиите за "Дозволено и недозволено пречекорување на трансакциски сметки" и "Депозит - нов модул" поради идентификувани висок ризик и број на значајни наоди во текот на ревизијата, така што обемот беше зголемен, како и искористените денови за ревизиите.
  - ИАД ги зема во предвид горенаведените промени и посвети особено внимание на консултативни активности, Деловникот за работа на ААБ, драфт Rulebook за ИАД во врска со Групациските Стандарди, превод на целата содржина на поединечни извештаи за периодот 01.01.2012 до 30.06.2012 и др
- ✚ ИАД посвети посебно внимание за исполнување на сите законски обврски и исто така да ги спроведе сите ревизии кои се оценети како високо-ризици.
- ✚ Во врска со ова, ИАД во рамките на своите можности, направи колку што може за да го исполни планот. Разликите се случија со цел да се подобрат областите каде се зголемени ризиците, пропустите и слабостите кои биле забележани.

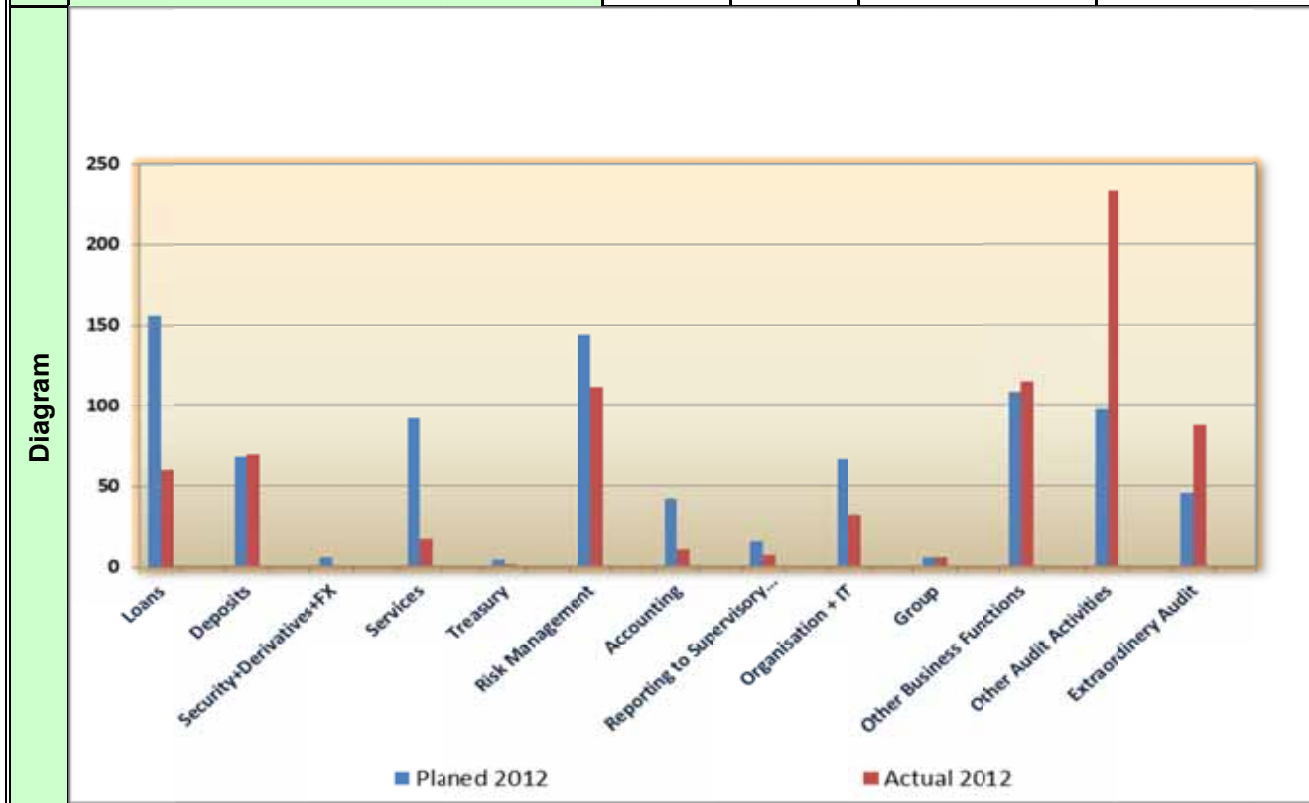
Подетални информации во Прилог 3.

	Total 2012		Gjorgji Jancovski		4 auditors		
	Planned days	Used days	Planned days	Used days	Planned days	Used days	Difference between Planned and Used days
REGULAR AUDITS	627	310	161	23	466	287	179
EXTRAORDINARY AUDITS	45	88	0	0	45	88	-43
REPORTS	87	112	6	0	81	112	-31
OTHER ACTIVITIES	90	210	10	5	80	205	-125
TOTAL	849	720	177	28	672	692	-20

- **Разлика помеѓу Планираните и Искористените денови на тотал од (20 дена) покажува повеќе искористени од планираните денови што резултира на прекувремена работа од страна на 4те ревизори.**

Planned and Actual days for Internal Audit in 2012													
Planned							Actual						
366-105-13=248 366 Days in year	Total	Gordana Lazarevska	Mirjana Kromidaroska	Gorgi Jancovski	Borjana Bozinovska	Viktor Prenkovski	Total	Gordana Lazarevska	Mirjana Kromidaroska	Gorgi Jancovski	Borjana Bozinovska	Viktor Prenkovski	Ivona Pinevska
Total days per year	1830	366	366	366	366	366	1830	366	366	151	366	366	47
weekends days	-525	-105	-105	-105	-105	-105	-525	-105	-105	-43	-105	-105	-14
holidays 2012	-65	-13	-13	-13	-13	-13	-65	-13	-13	-7	-13	-13	0
		100%	100%	100%	100%	100%		100%	100%	100%	100%	100%	100%
Total	1240	248	248	248	248	248	1240	248	248	101	248	248	33
info	110	22	22	22	22	22	110	22	22	10	22	22	5
Passive training within the department according to regulation and special other department	50	10	10	10	10	10	50	7	10	5	10	10	15
Passive training for certified auditor-obligatory	6	6	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0
Passive training according to Steiermaerkische Group standards (with IAD from Graz or among employees in IAD in Skopje and other departments)	80	10	10	10	20	30	80	5	10	1	17	12	15
Active training	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Others	9	1	2	2	2	2	9	1	2	2	2	2	2
rest days of holiday 2011	65	19	16	13	7	10	65	19	16	13	7	10	0
holiday 2012	110	25	25	20	20	20	110	25	25	0	20	21	2
sick, care	10	2	2	2	2	2	10	2	9	0	2	2	0
GAP for inefficiently used days										42			
	799	152	161	169	165	152	799	160	154	28	168	169	-6
holidays 2012 days possible takeover in next year	50	13	13	8	8	8	48	16	16	0	4	6	6
total days for planning audit	849	165	174	177	173	160	721	176	170	28	172	175	0

Auditing focus 2012				2012 - Plan	2012 - Actual
Main Audit Areas	Loans			156	60
	Deposits			68	69
	Security + Derivatives +FX			5	
	Services			92	17
	Treasury			4	1
	Risk Management			144	111
	Accounting			42	10
	Reporting to Supervisory Authorities			15	7
	Organization + IT			67	32
	Group			5	5
	Other Business Functions			108	115
	Other Audit Activities			98	233
	Extraordinary Audit			45	88

❖ Планиран и Реализиран буџет

BUDGET OF IAD FOR 2012		Amount	No.	euro	EUR	percentage
		Planned			Actual	
Gross salary	2 employees current +2 new (an economist and IT auditor)			98.000,00	81.073,51	83%
Travel cost	Visit Styria together with group audit			6.000,00	2.966,67	49%
	Trip for seminar	2.000	5	10.000,00	4.352,56	44%
	Minimum CPD - obligatory for certified auditor	1.000	1	1.000,00	378,64	38%
	Branches –oil	50	30	1.500,00	0	0%
	Accommodation and personal costs	50	60	3.000,00	0	0%
Equipment	Offices	0	0	0	0	0%
	Computer-lap top			0	0	0%
	Printer copy machine +fax	0	0	0	0	0%
	Printer+ Copy machine color +Fax	0	0	0	0	0%
	Telephone (mobile phone) 4 employees	150	4	600	647,25	108%
	Fire protected locker	0	1	0	0	0%
IT support from IT Department	Reports	1.000	1	1.000	0	0%
Software	Outsourcing IT specialist-upon request			15.000	0	0%
Office Operating Expenses	(Folders, paper, markers...)	700	1	700	644,00	92%
Small Equipment		200	1	200	196,00	98%
TOTAL				137.000	90.259	66%

❖ Вонредни ревизии

Спроведени се 4 вонредни ревизии а за една од нив се спроведени и дополнувања. (вкупно 5 извештаи).

Наоди, препораки поврзани со истите се дадени во поединечните извештаи од кои дел беа доставени со статус и подетални информации, на разгледување на седница на Надзорниот одбор.

❖ Известување за останати извршени активности:

- Сектор за Внатрешна ревизија, како дел од своите редовни активности, даваше поддршка при подготвувањето на материјалите и координација на:
  - ✓ во почетокот на годината редовната екстерна ревизија за 2011 година од овластената меѓународната ревизорска куќа Ernst&Young,
  - ✓ спроведената контрола од страна на Супревизијата од НБРМ за контрола на усогласеност со прописи и девизното работење
  - ✓ Координација со Ernst&Young екстерен ревизор кој прави ревизија за 2012 година во период Октомври - Декември со прекини.
  - ✓ Подготовка на материјали и координација при спроведување на Групациската ревизија
  - ✓ Активности околу подготовка на драфт Годишен план за 2013 година
  - ✓ Активности околу подготовка на драфт Стратегиски План за 3 години (2013-2015)

- ✓ Активности околу подготовка на драфт Методологија за утврдување и оценка на ризици/Изготвување на делоовник за работа на ААБ
  - ✓ Преводи на сите поединечни извештаи од прво полугодие за ААБ
  - ✓ Подготовка за воведување на нов групациски усогласен Rulebook
  - ✓ Консултации околу Batch процесирање
  - ✓ Од останати активности вработените од Сектор беа ангажирани и учествуваа во спроведување на целосна и детална проверка на респонзивноста на Банката со добиените препораки од страна на НБРМ во однос на кредитен ризик. Изготвени се два детални извештаја кои се дадени на разгледување и оценка и од Одборот за ревизија.
  - Сектор учествуваше на:
    - ✓ Екстерни семинари одржани во Скопје и Виена
    - ✓ Главниот ревизор на внатрешна ревизија учествуваше на семинар за КПУ (континуирано професионално усовршување) задолжителните за овластените ревизори организиран од страна на Институтот на овластени ревизори на Република Македонија
  - Сектор за внатрешна ревизија подготви Процедура за внатрешната ревизија на ИТ, која беше усвоена од НО
  - Главен ревизор на Сектор за внатрешна ревизија, согласно целите на Корпораивното управување и редовна информираност за сите важни аспекти од работењето на Банката редовно ги добиваше на разгледување:
    - ✓ Записниците од одржаните седници на АЛКО комитетот,
    - ✓ Одборот за управување со ризици,
    - ✓ Исто така согласно препораките од НБРМ - супервизијата за ИТ - ИТ ревизор е присатен на овие седници како член без право на глас,
  - Во комисија за нови продукти исто така има представник на ИАД, кој редовно присуствува на седниците,
  - По формирањето на ААБ – во јули 2012 година, беа превземени активности од страна на Интерната ревизија за преведување на сите поединечни извештаи за спроведени редовни ревизии, повторни ревизии и вонредни ревизии спроведени во период од 01 до 06.2012
  - Исто така Сектор за сите побарани консултации кон одредени прашања од работењето на Банката даваше свое согледување и мислења.
  - Главен ревизор на Сектор за внатрешна ревизија учествуваше на сите седници на Управниот одбор на банката.
  - Главен ревизор на Сектор за внатрешна ревизија учествуваше на седниците на Одборот за Ревизија и на седниците на Надзорниот Одбор на Банката.
  - Секторот исто така спроведе и други активности од консултативен домен, со цел унапредување на работењето на банката за што беше извеаствен Управниот Одбор.
- ❖ *Во годината 2012, Сектор за сите утврдени наоди, отстапувања, пропусти и грешки даде препораки како да се корегираат или усогласат, а соодветните организациони делови по истите превземаа мерки. Дел од мерките се имплементирани, а дел се во фаза на имплементација или сеуште не се усогласен.*
- ❖ *Ова најмногу се должи на сеуште нецелосната имплементација на спроведениот процес на трансформација и незавршеното доекипирање со неопходни кадри со цел обезбедување на оптимални услови за исполнувањето на поставените работни задачи и активности.*
- ❖ *Очекувањата се дека во првата половина на 2013 година овие активности во најголем дел ќе бидат финализирани, имплементирање и усогласување со потребите за поефикасно и поефективно работење.*

ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје
Сектор за Внатрешна ревизија
Главен Ревизор
Гордана Лазаревска